

Hírlevél 2010/3.

- **MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 69. SZÁMA**
- **BEVÁLT GYAKORLATOK PORTÁLJA – ÚJ TEMATIKUS ÖSSZEÁLLÍTÁS HONLAPUNKON**
- **KÁBITÓSZERREL ÖSSZEFÜGGŐ KUTATÁS AZ EMCDDA HONLAPJÁN**
- **EGÉSZSÉG ÉS BÖRTÖN EURÓPÁBAN**

Megjelent a Drugnet Europe 69. száma

Az EMCDDA negyedévente megjelenő hírlevele a döntéshozók és a gyakorlati szakemberek tájékoztatását szolgálja a kábítószer-problémához kapcsolódó valamennyi területen.

Mivel 2010-ben megkezdődött az EMCDDA új hároméves munkatervének végrehajtása, a most megjelent szám ismerteti a szervezet újabb kitűzött céljait:

A következő években az adatok és az indikátorok minőségének fejlesztése kiemelt célként jelenik meg. Az egyes indikátorok további fejlesztése mellett megvalósul azok összekapcsolása, hogy árnyaltabb képet kaphassunk olyan összetett jelenségekről is, mint a polidroghasználat vagy a kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozás. A hírlevél beszámol arról, hogy további fejlesztések várhatóak a Best Practice Portal-on is.

A változó kábítószerpiac új kihívásokat állít: az EMCDDA kidolgozta a kiskereskedelmi árak adatgyűjtésének útmutatóját, emellett az Európával együttműködve zajlik az adatgyűjtés annak eldöntése érdekében, vajon megkezdődhet-e a mefedron hivatalos kockázatértékelése.

Az EMCDDA fontos munkát végez az Európai Unión kívüli kábítószeres adatgyűjtés harmonizálásában is, folyamatosan zajlanak az egyeztetések Kanada, Ukrajna és Törökország illetékeseivel is.

A hírlevél letölthető a következő linkre kattintva: [EMCDDA: Drugnet Europe 69](#) ■

BEVÁLT GYAKORLATOK PORTÁLJA ÚJ TEMATIKUS ÖSSZEÁLLÍTÁS HONLAPUNKON

Az EMCDDA Best Practice Portal-ja a beavatkozások minőségének fejlesztéséhez szükséges eszközök és standardok kínálatával, illetve az európai gyakorlati munka értékelésének bemutatásával kívánja elősegíteni a jó gyakorlatok terjedését és az információáramlást.

Bevált gyakorlatok portálja – Magyar nyelven a Drog Fókuszpont honlapján

Az összeállítás immár magyar nyelven is elérhető. Az általános és a célzott prevenció minőségi kritériumainak, szakmai standardjainak bemutatása hasznos útmutatóul szolgál a prevenció beavatkozások tervezőinek, végrehajtóinak és értékelőinek egyaránt.

Fogalomtárunk a Bevált gyakorlatok portálján használt fogalmakkal folyamatosan bővül.

Az oldal főként a szakemberek, döntéshozók és kutatók igényeit igyekszik kielégíteni, a beavatkozások minőségének fejlesztéséhez szükséges eszközök és standardok kínálatával, illetve az európai gyakorlati munka értékelésének bemutatásával. A portál négy fő részre tagolódik:

1. A hatásosság bizonyítása

Az általános bevezetőben bemutatásra kerülnek a kutatások különböző szintjei (elsődleges szint: randomizált kontrollált vizsgálatok, kontrollált vizsgálatok; másodlagos szint: szisztematikus irodalmi áttekintések, meta-analízisek; harmadlagos szint: irodalmi áttekintések áttekintései), ezen kutatások korlátai, valamint a lehetséges információforrások. Az általános bevezető mellett, az aloldal átfogó és részletes áttekintést ad az általános és a célzott prevenció hatékonyságáról rendelkezésre álló ismeretekről, külön összefoglalva az egyes szintekkel (iskola, közösség, család, média) kapcsolatos eredményeket.

2. A gyakorlat értékelésének eszközei

Ez az aloldal a kábítószer-kereslet csökkentését célzó intézkedések értékeléséhez kidolgozott – az EMCDDA gondozásában megjelent – különböző útmutatók és kézikönyvek gyűjteményét tartalmazza, a következő területeken: prevenció, kezelés-ellátás és ártalomcsökkentés. (A prevenció beavatkozások értékelésének kézikönyve és a kezelés értékelésének útmutatója megjelent magyarul is).

3. A gyakorlati munka során használt minőségi standardok és útmutatók

Az oldal az Európai Unió tagállamaiban a gyakorlati munka során alkalmazott minőségi standardokról és útmutatókról nyújt áttekintést. Részletes információt egyelőre csak a prevenció területéről tartalmaz, de a jövőben bővülni fog a kezelési, ártalomcsökkentési és rehabilitációs standardokkal is. Jelenleg 10 európai ország minőségi előírásait/útmutatóit tartalmazza.

4. Példák az értékelt beavatkozásokra (EDDRA)

Az EDDRA adatbázis jól áttekinthető kereső felülettel rendelkezik, melynek segítségével bemutatja az értékelt európai programokat.

Az angol nyelvű adatbázisban a következő típusú programok találhatóak:

- Prevenció (általános; célzott; javallott; környezeti stratégiák)
- Kezelés/ellátás (gyógyszermentes kezelés; gyógyszeres kezelés; elvonó kezelés)
- Társadalmi reintegráció (oktatás, képzés; foglalkoztatás; lakáskérdés)
- Ártalomcsökkentés (túladagolások csökkentése, fertőző betegségek megelőzése, fogyasztói szobák)
- Beavatkozások a büntetés-végrehajtás területén (a fogvatartott droghasználók segítése, büntetőeljárás alternatívái)

A minőségi értékelés kritériumai elsősorban a program végrehajtására, a logikai modellen alapuló kutatási elrendezésre, és az adatgyűjtésre koncentrálnak. Ezek alapján az EMCDDA a programok minőségének 3 szintjét határozta meg. Minden program, mely megfelel az adatbázisba kerülés feltételeinek, 1-es szintű. A 2-es, illetve 3-as szintű programoknak a logikai modell, az értékelés és a végrehajtással kapcsolatos információk alapján képzett pontrendszerben legalább 12 (2-es szintű, „ígéretes programok”), vagy 28 (3-as szintű „legmagasabb szintű programok”) pontot kell elérnie a maximális 39-ből¹.

Az adatbázisba kerülés feltételei:

- a projektet értékelték;
- az elméleti háttere/feltételezései világosan kapcsolódnak a célokhoz;
- az egyértelmű evaluációs indikátorok kapcsolódnak a célokhoz és a kiinduló állapothoz;
- tartalmazza az evaluációs kutatási elrendezés egyértelmű leírását;
- a projekt legalább egy éve fut.

Minőségi standardok: A minőségi standardok általánosan elfogadott alapelvek, vagy szabályok a beavatkozások legjobb/legmegfelelőbb végrehajtásához. Gyakran a minőségbiztosítás strukturális (formai) szempontjaira utalnak, mint például a környezet, vagy a munkatársak jellemzői. Ezen kívül azonban a beavatkozás lefolyásával kapcsolatos szempontokat is figyelembe vehetnek, mint például: a tartalom helyessége, a beavatkozás folyamata, vagy az értékelési folyamatok.

Útmutatók: Az útmutatók szisztematikusan kidolgozott megállapítások, melyek célja a gyakorlati szakemberek és a kliensekkel kapcsolatos döntések támogatása a megfelelő beavatkozásokkal kapcsolatosan, adott körülmények között. Az útmutatók általában a beavatkozás végrehajtása során követendő lépéseket, vagy ajánlásokat tartalmaznak. Az útmutatók tartalma legtöbb esetben a rendelkezésre álló kutatási bizonyítékokon alapul.

A gyakorlatban a standardokat és útmutatókat nem mindig különböztetik meg egyértelműen: az útmutatók is tartalmazhatnak standardokat és fordítva. ■

Az EMCDDA portáljának elérhetősége: [Best Practice Portal](#)

¹ A pontozás angol nyelven: [EDDRA Quality Levels](#)

Kábítószerrel összefüggő kutatás az EMCDDA honlapján

Az EMCDDA új tematikus összeállítása összegyűjti és közreadja az elmúlt évek kiadványait és online összeállításait a kábítószer-problémához kapcsolódó kutatások területén.

Az EMCDDA új hároméves munkatervében kiemelt szerepet kap a kábítószer-probléma kutatásának folyamatos támogatása. Az európai akcióterv fontos eleme a „kábítószerrel kapcsolatos európai kutatási kapacitások erősítése”. Európában a kutatás elsősorban nemzeti keretek között zajlik, és hiányzik egy olyan nemzetek feletti fórum, melynek segítségével szisztematikus párbeszéd folyhat, és amely megalapozhatja a közös, nemzeteken átívelő kutatásokat. Az akcióterv tartalmazza a drogpolitikák, a kutatás és a klinikai gyakorlat között koordináció erősítését, és a kutatási eredmények hozzáférhetőségének javítását is. Szükséges a különböző nemzeti kutatási programok összehangolásának támogatása kutatási hálózatok segítségével, melyre jó példa az **ERA-NET (European Research Area Network)**. Az Európai Bizottság a 7. kutatás-fejlesztési keretprogramján (FP7) keresztül több egészségügyi és dropprevenciós, nemzeteken átívelő kutatási programot is támogat. A **dropprevencióra és információcserére irányuló, jelenleg aktuális pályázat** határideje 2010. április 28.

[Az EMCDDA kutatásokkal kapcsolatos weboldala angol nyelven](#)

[Kábítószerrel összefüggő nemzeti kutatások Európában \(Kiemelt Téma\) angol nyelven](#)

[Bővebb információ a 7. kutatás-fejlesztési keretprogramról \(FP7\) angol nyelven](#) ■

Egészség és börtön Európában

A fogvatartottakat illeti az ugyanolyan minőségű és szintű egészségügyi ellátás, mint mindenki mást a közösségben. Az egészségügyi szolgálatoknak a börtönökben ezért képeseknek kell lenniük arra, hogy a kint elérhető kábítószer-fogyasztással összefüggő kezelés-ellátás szolgáltatásokat az intézet falain belül is biztosítsák a fogvatartottaknak. Az egyenjogúságnak ezen alapelve már a 2003-as Tanácsi ajánlások közt is megjelent, melyek a kábítószer-függőség okozta egészségkárosodás és ártalmak megelőzését és csökkentését célozták. A jelenlegi európai szintű akcióterv (2009-12) tartalmazza ezen feladatok végrehajtását is.

Ez a kérdéskör állt a középpontjában két európai konferenciának, melyek az elmúlt év végén kerültek megrendezésre. A madridi konferencia a WHO, az EMCDDA és a spanyol hatóságok együttműködésében az „**Egészség megőrzése a börtönökben**” címet, míg az Oszlóban megrendezésre került konferencia a „**Jó börtönegészségügy – Jobb népegészségügy – Biztonságosabb társadalom**” címet viselte.

A konferenciákon több, a börtönegészségügy és a kábítószer viszonyában megjelenő kérdéskört tárgyaltak, úgy mint: a szerhasználók magas aránya a börtönökben, a szabadulást követő, kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozás kérdése, a fertőző betegségek terjedése a börtönökben. Mindkét konferencia hangsúlyozta az opiát helyettesítő kezelés folytonosságának és a bizonyítékon alapuló kezelések fontosságát, és a népegészségügyi és a börtönegészségügyi szakemberek együttműködésének szükségességét.

Az oszlói konferencián megfogalmazott ajánlások elérhetőek angol nyelven:

Oszló: **[Jó börtönegészségügy – Jobb népegészségügy – Biztonságosabb társadalom](#)** ■